

[Handelsministeren.]

overstiger prisniveauet i andre vesteuropæiske lande.

Det må på den anden side på grund af oliebranchens internationale karakter og vort behov for import af såvel råolie som færdige produkter anses for urealistisk at gå ud fra, at det danske marked for olieprodukter skulle kunne tage karakter af et permanent lavprisområde — i hvert fald såfremt muligheden for at opnå rimelige forsyninger under eventuelle fremtidige knaphedssituationer skal bevares. Det kan i denne forbindelse oplyses, at det af oversigter over prisforholdene for olieprodukter i fællesmarkedets medlemslande — senest for april 1975 — fremgår, at det danske prisniveau for olieprodukter gennemgående ligger på linie med det gennemsnitlige vesteuropæiske niveau.

3. Priserne for de vigtigste olieprodukter er omfattet af en i januar 1975 godkendt prisordning, der gælder for de tre herværende raffinaderiselskaber og indirekte for de øvrige selskaber, som under normale forhold ikke kan tage højere priser.

Prisordningen er ved dispensation fra den gældende avancementstoplov videreført for de tre raffinaderiselskaber, og der er endvidere meddelt de øvrige selskaber dispensation til at følge raffinaderiselskabernes priser.

Prisordningen bygger på en beregning af kostprisen for oparbejdning af råolie, således at der i overensstemmelse med monopol- og prislovgivningen gives selskaberne dækning for omkostninger og en rimelig fortjeneste. Denne kostprisberegning er kombineret med den markedsprisdannelse, der finder sted på det frie oliemarked i Rotterdam, og som kommer til udtryk i den såkaldte Rotterdam-notering.

Denne kombination af en kostpris- og en markedsprisberegning medfører i praksis, at de danske raffinaderier inden for visse grænser er forpligtede til at fastsætte deres salgspriser lavere end kostpriserne, når Rotterdam-noteringen er lavere end de danske kostpriser.

Efter ordningen fastsættes alene den gennemsnitlige pris for de omfattede olieprodukter. Raffinaderiselskaberne kan herindenfor frit fastsætte de relative priser på det vilkår, at de danske salgspriser er rimelige sammenlignet med salgspriserne i andre

vesteuropæiske lande. Markedspriserne har hidtil udelukket priser, der giver dækning for kostpris. På grund af den øjeblikkelige overskudssituation på oliemarkedet har selskaberne endvidere siden maj 1975 ikke kunnet realisere de priser, ordningen tillader.

4. Den øjeblikkelige priskrig på benzin kan formentlig føres tilbage til det forhold, at enkelte selskaber — såkaldte lavprisselskaber — under de nuværende markedsforhold har fordele både på grund af deres forsyningsmønster og måske i endnu højere grad på grund af deres forenklede distributionsform.

Fordelene ved forsyningsmønsteret må ses på baggrund af, at Danmarks forsyning med benzin i princippet sker på 2 måder, enten gennem selskaber med raffinaderi her og i udlandet eller gennem selskaber, der forsyner sig ved såkaldte spotkøb, dvs. køb i det åbne marked, hvor det bedste tilbud kan opnås.

Den førstnævnte gruppe af selskaber består af koncernselskaberne, men må efter producentlandenes overtagelse af råolien også omfatte fritstående raffinaderier, f. eks. OK (OK-benzin) og Nynäs (KH-benzin). Medtages disse kan det opgøres, at raffinaderiselskaberne i øjeblikket står for den altovervejende del af den danske forsyning, over 90 pct.

I perioder med stramt marked har selskaberne med raffinaderi fordele ved sikrere forsyninger og lavere priser. Det viste sig særligt tydeligt under oliekrisen, hvor spotkøb-selskaberne var tæt på at blive klemt ud af markedet, fordi produktmangelen tvang priserne for spotkøb skyhøjt op.

Siden midten af 1974 har oliemarkedet imidlertid i perioder været præget af overskud — ikke mindst på grund af de forbrugsindskrænkninger, sparekammerer samt de høje priser under oliekrisen medførte, og det er i øjeblikket en dårlig forretning at raffinere selv.

For benzin er fordelene ved at basere forsyningerne på spotkøb fremfor på egen raffinaderivirksomhed således for tiden i størrelsesordenen 5 øre/liter. Raffinaderiselskaberne har i princippet mulighed for at udligne denne forskel ved en ændring af de relative priser, men kalkulationsordningen giver ikke selskaberne mulighed for at ind-